

і міжнародними організаціями”, передбачивши, що Міністерство внутрішніх справ України взаємодіє у сфері діяльності міліції з відповідними органами інших держав і міжнародними організаціями та через своїх представників у закордонних дипломатичних установах України, у межах своєї компетенції, забезпечує координацію співробітництва органів внутрішніх справ України з відповідними правоохоронними органами інших держав з питань протидії злочинності.

2. Указ Президента України “Про внесення змін до Положення про Міністерство внутрішніх справ України”. Зокрема, в Указі Президента України “Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України” від 6 квітня 2011 року № 383/2011 у тексті самого положення пункт 4 доповнити підпунктом 56-5 такого змісту: “...організовує та координує діяльність працівників МВС, які в установленому порядку проходять службу в складі дипломатичних установ України за кордоном”.

3. Указ Президента України “Про представників Міністерства внутрішніх справ у складі закордонних дипломатичних установ України” та Положення про представників Міністерства внутрішніх справ у складі закордонних дипломатичних установ України. Зазначене положення повинно визначати особливості проходження дипломатичної служби особами середнього, старшого та вищого начальницького складу органів внутрішніх справ України в складі закордонних дипломатичних установ України.

У положенні слід передбачити основні завдання представників МВС України за кордоном, до яких можливо віднести такі:

- координація двостороннього співробітництва органів внутрішніх справ України з відповідними правоохоронними органами держави перебування та заходів міжнародного характеру, спрямованих на протидію міжнародній злочинності;

- захист прав та інтересів громадян і юридичних осіб України за кордоном з питань, що становлять компетенцію Міністерства внутрішніх справ України;

- вивчення діяльності й досвіду іноземних держав і міжнародних організацій у сфері профілактики та протидії злочинності;

- інформування держави перебування, згідно з компетенцією, про стан боротьби зі злочинністю в Україні;
- забезпечення органів державної влади України інформацією, необхідною для здійснення ефективних заходів у протидії злочинності;

- здійснення інших завдань відповідно до законодавства України.

Також у положенні необхідно визначити коло функцій, які виконують представники МВС України за кордоном; порядок їх призначення, звільнення й заміщення на посадах; порядок затвердження професійно кваліфікаційних характеристик їх посад і відповідних посадових інструкцій; підзвітність і підконтрольність представників МВС України під час відрядження за кордон; матеріально-технічне та грошове забезпечення тощо.

Література

1. Постанова Верховної Ради України “Про Державну програму боротьби із злочинністю” від 25 червня 1993 року № 3325-XII. - [Електронний ресурс]: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3325-12>

2. Указ Президента України “Про Комплексну цільову програму боротьби зі злочинністю на 1996-2000 роки” від 17 вересня 1996 року № 837/96. - [Електронний ресурс]: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/837/96>

3. Закон України “Про дипломатичну службу” від 20 вересня 2001 року № 2728-III. - [Електронний ресурс]: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2728-14>

4. Управління міжнародної діяльності. Міністерство внутрішніх справ (аналітичний огляд). - К.: УМД МВС України. - 29 с.

5. Наказ МВС “Про організацію міжнародної діяльності органів внутрішніх справ України” від 24 травня 20011 № 233. - [Електронний ресурс]: <http://mvs.gov.ua/rozshuk/uk/publish/article/6789099>

Зайченко А.,

здобувач кафедри адміністративної діяльності
Національної академії внутрішніх справ
Надійшла до редакції 25.09.2014

УДК 351.741(420):351.743

ПОЛІЦЕЙСЬКА СЛУЖБА У ВЕЛИКОБРИТАНІЇ ТА ЇЇ СПІВВІДНОШЕННЯ З ІНСТИТУТОМ ЦИВІЛЬНОЇ СЛУЖБИ

Плугатир М. В.

Статтю присвячено актуальним питанням правового регулювання поліцейської служби Великобританії та її співвідношенню з інститутом цивільної служби. Сформульовані пропозиції по можливому вдосконаленню правового регулювання аналогічних інститутів в Україні.

Ключові слова: поліцейська служба, цивільна служба, державна служба, публічна служба, правове регулювання

Стаття посвячена актуальним вопросам правового регулирования полицейской службы Великобритании и её соотношению с институтом гражданской службы. Сформулированы предложения по возможному усовершенствованию правового регулирования аналогичных институтов в Украине.

Ключевые слова: полицейская служба, гражданская служба, государственная служба, публичная служба, правовое регулирование.

In this article actual problems of Great Britain police service legal regulation are researched. Also it's compare with institute of civil service is given. Also propositions about future legal regulation of such institutes in Ukraine are formulated.

Keywords: police service, civil service, state service, public service, legal regulation.

Суспільні відносини, що складаються під час здійснення організаційно-правових заходів по удосконаленню діяльності публічної адміністрації, її структури, функцій, кадрового забезпечення, запровадження нової ідеології її функціонування

© М.В. Плугатир, 2014

як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян, надання адміністративних послуг тощо, потребують всебічного аналізу для подальшого удосконалення механізмів їх правового регулювання. Відповідно, одним з ключових аспектів цього удосконалення є робота по нормативно-правовому забезпеченню діяльності публічної служби та такої її складової, як поліцейська служба, що має неабияку актуальність для України через необхідність реформування правоохоронних органів.

Результати попередніх досліджень зазначеної проблеми висвітлювались в окремих працях таких вчених, як: Ю.П. Битяк, В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, Н.М. Мельтюхова, Н.Р. Нижник і багатьох інших. Разом з тим, деякі аспекти зазначеного питання все ще потребують уваги з боку науки адміністративного права, оскільки залишаються недостатньо вивченими.

Необхідно враховувати, що подальші зміни в адміністративному законодавстві України слід запроваджувати з обов'язковим врахуванням досвіду західноєвропейських країн, у зв'язку з перспективами подальшої інтеграції України до Європейського Союзу. Зазначена необхідність обумовлює мету статті, що полягає в дослідженні поліцейської служби у Великобританії та її співвідношенні з інститутом цивільної служби, що надасть змогу сформулювати відповідні висновки для удосконалення аналогічного інституту в Україні.

Поняття цивільної служби в різних джерелах формулюється по-різному. Так, у доповіді Королівської комісії з цивільної служби під головуванням Т. Томліна було надано наступне визначення: "Цивільні службовці - це особи на службі Корони, що не є політичними, військовими діячами та службовцями Королівського правосуддя, які обіймають цивільні посади та винагороду яким цілком і повністю виплачується із засобів, що надаються Парламентом" [1]. Пізніше було запропоновано наступне визначення: "Цивільна служба - це організація, що включає чоловіків і жінок, які безпосередньо працюють на міністрів Корони, підзвітних Парламенту" [2].

Для сучасної системи цивільної служби Великобританії характерні наступні ключові ознаки: в основу цивільної служби покладена менеджеральна модель, що за своїм змістом є близькою до американської; система просування по службі відрізняється жорсткістю на всіх рівнях; у державних структурах часто використовується "інтегральна" ієрархія; особлива система адміністративно-правового регулювання цивільної служби відсутня, контроль за нею здійснюється виходячи з доктрини загального права.

Правове регулювання цивільної служби Великобританії забезпечується значною кількістю правових джерел, до яких відносяться джерела загального права (конституційні звичаї (угоди), судові прецеденти), а також нормативні правові акти (статути, акти делегованого законодавства). Це можуть бути накази Корони в Раді, циркуляри чи інші нормативно-правові акти різних міністерств (департаментів). Окремо слід зазначити також згадані доповіді комітетів, що стали підґрунтям реформування цивільної служби Великобританії. Разом з тим, єдиний законодавчий акт, який би поєднав у собі загальні засади цивільної служби, відсутній, що пов'язано з прерогативою Корони, а не Парламенту, здійснювати регулювання питань цивільної служби.

Структура британської цивільної служби багаторівнева та заплутана. Правове забезпечення й регламентація

різних сторін діяльності службовців здійснюється неоднаково. Деякі напрями їх діяльності врегульовуються статутами, які приймаються щорічно. Інші - внесенням доповнень до чинних актів делегованого законодавства (накази Корони в Раді, статутні постанови, інструкції окремих міністерств), або ж цією метою застосовуються прецеденти [3, 169-170]. У структурі сучасної цивільної служби Великобританії слід визначити такі групи.

Перша група - старші політичні та адміністративні керівники - включає таких службовців адміністративного класу, як помічник заступника, заступник постійного секретаря, постійний секретар. Посади цієї групи утворюють вершину керівного складу цивільної служби. Ці службовці несуть особисту відповідальність безпосередньо перед міністром. Їх кількість складає близько 1 % від загальної кількості всіх цивільних службовців Великобританії.

Друга група - адміністративна - включає два ступені: учень адміністратора та старший виконавець. До компетенції адміністративної групи відноситься широке коло питань: від координації діяльності державного апарату управління чи керівництва роботою міністерств до виконання звичайних канцелярських обов'язків. Вони працюють не лише в міністерствах і департаментах, а й у відомствах, урядових агентствах і службах. До цієї категорії відноситься більше половини з усіх цивільних службовців Великобританії.

Третя група об'єднує технічний персонал, сюди відносяться діловоди, секретарі та інші допоміжні категорії працівників, в обов'язки яких входить проста виконавська робота. Сюди також відносяться вчені, архітектори, інженери та інші фахівці широкого профілю. До службовців молодшого рангу також відносяться співробітники пенітенціарних установ. Ця група за своє чисельністю є найбільшою серед цивільних службовців.

Цивільна служба умовно може бути також поділена на такі категорії: неіндустріальна та індустріальна (перша група - службовці в бюрократичному апараті міністерств, департаментів, агентств і т.д.; друга - працівники підприємств та організацій, що знаходяться в підпорядкуванні того чи іншого міністерства (департаменту), на них не розповсюджуються пільги та умови служби, які мають неіндустріальні службовці); служба з повним робочим днем і неповним; постійна та тимчасова (на тимчасову службу, як правило, приймаються особи, яких залучають для вирішення якогось конкретного питання чи реалізації проекту); кадрова та некадрова (посада цивільного службовця може бути не передбачена в штатному розписі міністерства, департаменту, відомства, якщо його, наприклад, залучають на тимчасовій основі); департаментська, загальна й спеціальна (залежно від місця роботи конкретного службовця, наприклад, департаментським є той службовець, який працює в міністерстві чи департаменті); внутрішня та зовнішня (дипломатична) [3, 171].

Набір на кадрову цивільну службу входить у компетенцію Комісії у справах цивільної служби. Головна умова вступу - письмовий іспит загального типу, який розроблений на програмах провідних університетів держави: Оксфордського та Кембріджського. Саме ці навчальні заклади постачають більшу частину кандидатів на керівні посади для цивільної служби. При наборі до другої групи (адміністративної) приймаються заяви від випускників університетів (віковий ценз - 20-28 років).

При наборі до третьої групи (технічної) формально освітнього цензу не існує, але розраховувати на призначення можуть лише ті особи, які отримали освіту, що відповідає програмі іспиту. Іспит для адміністративної категорії містить три ступені - письмові доповіді по загальних предметах, тести та інтерв'ю (в Управлінні з відбору цивільних службовців та Управлінні з остаточного відбору цивільних службовців).

Просування по службі здійснюється у вказаних групах службовців по-різному. Міністерством у справах цивільної служби здійснює призначення адміністративних і політичних керівників. При цьому міністерстві діє спеціальний комітет з відбору на призначення керівного складу цивільної служби. Комітет має конфіденційний список усього штату вищих адміністраторів, складений за допомогою ЕОМ, до якого входять відомості про освіту, професію, стаж роботи тощо. При комітеті є спеціальна група, яка займається розглядом питань, пов'язаних з просуванням вищих адміністраторів. Для інших чиновників існує практика щорічних звітів на рівні окремих міністерств. Звіт складається стосовно цивільного службовця особою, яка обіймає посаду вище на 1-2 ступені. Звіти подаються до міністерської ради з просування по службі, члени якої визначаються міністром. Він також приймає остаточне рішення щодо підвищення особи, яку було рекомендовано радою з просування по службі.

Уся система найму, навчання й просування по службі організована таким чином, щоб створити тип професійного управлінця, адміністратора широкого профілю - "джернераліста". Відомий англійський політолог Д. Стіл вважає, що у Великобританії "спеціалісти" мало пристосовані для адміністративної роботи. Такий висновок він робить із загального підходу до державного управління як процесу погодженого ухвалення рішень між "спеціальними інтересами", представленими в експертних оцінках окремих міністерств, і "зовнішніми інтересами", вираженими в дії впливу на публічну адміністрацію різних груп, що мають значну політичну вагу. Лише незначна кількість міністрів є фахівцями у своїй сфері діяльності, тому їм потрібні консультанти - посадовці, що мають спеціальні знання щодо напрямів роботи міністерства (департаменту) та можуть трансформувати думки експертів у пропозиції та проекти, які будуть зрозумілими для міністра. Активне використання адміністраторів широкого профілю спрощує завдання загальної координації управління. Крім того, "спеціалісти" не в змозі здійснювати аналіз виникаючих проблем у контексті загальних управлінських завдань. Він звертає також увагу на те, що "джернералісти" можуть здійснювати узагальнення досвіду роботи усього державного механізму тільки якщо вони перестануть виконувати експертні функції в конкретних галузях діяльності [4]. Останніми роками стає все більше прибічників посилення ролі "спеціалістів" в адміністративному управлінні, які орієнтуються на американську модель.

На сьогодні в Великобританії приблизно 25 % державних чиновників - це спеціалісти в різних галузях права, економіки, науки та техніки. Їх значення постійно зростає - сьогодні вони складають близько 60 % від загальної кількості керівників у підрозділах державного апарату. Досить часто використовується "інтегральна ієрархія", коли спеціалісти та адміністратори працюють пліч о пліч під єдиним керівництвом. Проте загалом "джернералісти" все ж переважають і складають 75 % від загальної кількості

службовців. Збільшення кількості спеціалістів та їх ролі в здійсненні адміністрування можливо також пов'язати з тим, що друга й третя групи цивільних службовців за своєю кількістю мають переважну більшість. Крім того, ці групи мають так звану "відкриту структуру" (Open Structure), яка була запропонована в Доповіді Фултона про реформу цивільної служби. Відтоді вважається, що у відкриті структуру повинні потрапляти спеціалісти широкого профілю (бізнесмени, фахівці з різних галузей, вчені з академічним ступенем тощо). Тобто було зроблено виключення з правила про закриті корпусну службу Великобританії, в якій посади до цього заміщались професійними службовцями. Тобто було запроваджено модель "бокового входу" до державного апарату, коли спеціалістам було дозволено заміщати керівні посади в ньому [3, 172].

Органи управління британською цивільною службою очолює Прем'єр-міністр. Адже саме він ex officio є міністром у справах цивільної служби та керівником однойменного міністерства. Саме до компетенції Міністерства у справах цивільної служби віднесені питання: штатного розпису, умов проходження служби та підвищення, звільнення із займаних посад, а також виплати заробітної плати, пенсій і компенсацій у разі скорочення штатів. Окрім зазначеного міністерства, кураторство над діяльністю службовців здійснює Казначейство, що здійснює загальний нагляд за фінансовою діяльністю цивільної служби. Комісія у справах цивільної служби, що є структурним підрозділом Міністерства у справах цивільної служби, є головним центром з проведення конкурсних іспитів, тестів та інтерв'ю для прийняття кандидатів на цивільну службу. Питаннями загальної підготовки, перепрофілювання й підвищення кваліфікації співробітників цивільної служби займається Колегія цивільної служби. Цивільну службу в окремому міністерстві очолює постійний секретар міністра [3, 172].

Правовий регламент Кодексу честі британських службовців визначає, що цивільні службовці повинні: надавати поради; складати проекти меморандумів і промов, в яких висвітлюється й роз'яснюється політика уряду; приймати рішення, що є похідними від політичних рішень керівництва держави; звертати увагу на труднощі, які виникають або можуть виникнути при прийнятті того або іншого політичного рішення; стежити за тим, щоб управління здійснювалось відповідно до політичних настанов. Цивільний службовець зобов'язаний зберігати вірність уряду, що знаходиться при владі. У разі зміни уряду, унаслідок виборів, відставки чи інших причин, цивільний службовець повинен все одно сумлінно йому служити [5]. Це обумовлено концепцією нейтральності цивільної служби, яку Д. Гарнер сформулював наступним чином: "Цивільні службовці зобов'язані зберігати вірність уряду, що знаходиться у владі, і сумлінно служити урядам, що дотримуються різних політичних переконань" [6, 73].

У Великобританії службовці в повному обсязі користуються активним виборчим правом. Водночас вони не можуть бути членами політичних партій, а також не мають права балотуватись до Парламенту, окрім службовців нижчої ланки, які в разі обрання їх в Палату громад зобов'язані подати у відставку. Принцип несумісності мандату не застосовується лише в окремих випадках обрання чиновника в муніципальні органи влади й лише за спеціальним дозволом. Крім того, однією з основних вимог, що висувається до цивільних

службовців, є лояльність. Причетність до діяльності “лівих” політичних партій розглядається як порушення цієї вимоги. Вважається, що цивільні службовці “зобов’язані зберігати стриманість у політичних питаннях”. Працівники публічних торгово-промислових підприємств займаються політикою безперешкодно.

Для осіб, які перебувають на службі в міністерствах і відомствах, існують обмеження на участь у фінансових операціях. Наприклад, вони не повинні брати участь у таких угодах з акціями, земельними ділянками та іншим майном, які можуть призвести до зіткнення їх приватних інтересів з інтересами служби. Після закінчення служби вони можуть займатися деякими видами діяльності, лише отримавши на цей спеціальний дозвіл.

Цивільним службовцям дозволено мати свої профспілки та страйкувати. Для врегулювання суперечок між службовцями й адміністрацією з приводу оплати праці, пенсійного забезпечення, робочого часу, просування по службі, умов праці та ін. існує спеціальний орган - Національна рада Уїтлі (англ. *National Whitley Council*), що складається з керівників міністерств і представників профспілок службовців. Якщо рада не в змозі вирішити суперечку, то справа надходить до адміністративного трибуналу - Арбітражного суду в справах цивільної служби.

На відміну від цивільних службовців, зі службовцями органів місцевого самоврядування укладаються договори найму, недотримання яких може стати предметом судового розгляду. Найм деяких працівників здійснюється тільки з відома міністрів. В органах місцевого управління існує єдина шкала оплати праці та однакові умови праці, що розроблені національним і місцевими об’єднаними радами, в яких на рівних засадах представлені адміністрація та службовці.

Оплата праці службовців робиться з урахуванням оплати в приватних організаціях. Розмір її залежить від багатьох обставин: категорії, групи, розряду, стажу, цінності й складності робіт (які детально класифіковані). Службовці підлягають обов’язковому державному страхуванню й мають право на пенсії за віком (зазвичай з 60 років) і через інвалідність. При цьому вони не зобов’язані робити внески до пенсійного фонду. Право на пенсію в розмірі однієї третини заробітної плати виникає в них при наявності стажу роботи 10 років та досягненні мінімального віку виходу у відставку. Службовець може бути звільнений достроково на розсуд адміністрації, а її рішення може бути оскаржене в Апеляційній раді цивільної служби, а потім - у суді.

Загалом від цивільного службовця у Великобританії вимагають чесності, політичної неупередженості, постійного прагнення до підвищення професійного рівня. Одночасно цивільний службовець може розраховувати на те, що оплата його праці буде високою, пенсійне забезпечення - гарантоване, а на своєму робочому місці він буде захищений від будь-яких форм переслідування та тиску. Крім того, цивільні службовці повинні негайно реагувати на побажання й звернення громадян, ефективно обслуговувати населення та загалом проводити доцільну й зважену політику контактів з громадянами, які звернулись до них по допомогу.

У Великобританії сили правопорядку переважно організовані на рівні адміністративних округів. В Англії та Уельсі вони називаються поліцейськими силами Міністерства внутрішніх справ (*Home Office police forces*). Усього в Сполученому Королівстві

налічується 52 поліцейських формування: 43 в Англії і Уельсі, 8 в Шотландії й 1 у Північній Ірландії. Поліція Великобританії поділена на: Службу столичної поліції; Агентство по боротьбі з особливо небезпечною організованою злочинністю; Регіональну поліцію; Британську транспортну поліцію; Систему кримінального судочинства.

Служба столичної поліції була утворена в 1829 році. Це перше у світі формування поліції в сучасному розумінні цього слова. Служба столичної поліції - найбільша поліцейська служба з числа діючих у Великому Лондоні, охоплює територію площею 620 квадратних миль з населенням 7,2 мільйони чоловік. Місія Служби столичної поліції виражається наступними словами: “Працювати спільно, щоб зробити Лондон найбезпечнішою столицею у світі”. До структури Служби столичної поліції входять такі відділи:

- спеціальних операцій - три підрозділи, які зайняті боротьбою з тероризмом, забезпеченням безпеки повітряних перельотів, охороною членів королівської сім’ї і дипломатів, а так само належних їм будівель, міністрів уряду і Вестмінстерського палацу;

- управління по боротьбі з особливими злочинами - особливі сили, що працюють у всіх областях, пов’язаних з тяжкими та особливими злочинами;

- інформаційне управління - забезпечує постачання Служби столичної поліції інформацією, комунікаційними й технологічними засобами;

- управління людськими ресурсами - відповідає за кадрову роботу й організацію навчання поліцейського та цивільного персоналу;

- територіальна поліція - місцева поліція Лондона, що складається з 32 загонів по охороні 32 урядових районів Лондона (по одному загону на кожен район) та одного загону з охорони аеропорту Хітроу. До складу Територіальної поліції також входять наступні загони, що діють на всій території британської столиці: дорожня поліція; підрозділ службових собак; кінна поліція - наглядове патрулювання й забезпечення громадського порядку; підрозділ морської підтримки; центральний спецпідрозділ стрільців (СО19) - надає вогневу підтримку неозброєним співробітникам поліції; територіальна група підтримки - стежить за порядком під час проведення масових заходів у Лондоні.

Відомство Служби столичної поліції - незалежний орган, утворений у 1999 році на основі Відомчого закону Великого Лондона (*The Greater London Authority Act*), почав свою діяльність у липні 2000 року. 23 співробітники Відомства ретельно стежать за роботою Служби столичної поліції.

У разі отримання скарги на поведінку поліцейського або цивільного співробітника з боку будь-якого члена суспільства або в разі виявлення фактів порушення закону або Кодексу поведінки передбачено проведення відповідного розслідування. Розглядом серйозних порушень займаються наступні органи: антикорупційна група, яка відповідає за розгляд заяв про факти корупції та за організацію так званих “попереджувальних розслідувань”; незалежна комісія з питань скарг (спеціальна організація, створена у квітні 2004 року).

Також чільне місце в системі поліції Великобританії займає Агентство по боротьбі з особливо небезпечною організованою злочинністю, яке було створено у квітні 2006 року для зниження впливу особливо небезпечних злочинів, учинених організованими злочинними групами,

на жителів Об'єднаного Королівства. Фінансування Агентства здійснюється Міністерством внутрішніх справ, не зважаючи на те, що воно є операційно незалежним від Міністерства. Агентство по боротьбі з особливим небезпечною організованою злочинністю об'єднує функції Національного відділу по боротьбі зі злочинністю, Національної розвідувальної служби, Відомства доходів і митних зборів Королівського двору (у розслідуванні незаконного обігу наркотичних засобів і пов'язаних з цим грошових доходів), а також деякі функції Служби імміграції Сполученого Королівства, пов'язані з організованою злочинністю в області імміграції.

Наступною ланкою в системі поліції Великобританії є регіональна поліція. Кожен орган поліції у Великобританії відповідає за забезпечення ефективної поліцейської діяльності на місцевому рівні в межах відповідних територій. Поліцейська служба Сполученого Королівства складається з оперативної незалежних поліцейських одиниць (або інакше "управлінь констеблів"), які відповідають за вирішення різних завдань на місцевому рівні: від поліцейської діяльності на місцях до корпоративного розвитку; від ведення кримінальної статистики до запобігання побутового насильства; від боротьби з вимаганням до захисту прав людини; від організації роботи дорожньої поліції до проведення розшукових і рятувальних заходів. Не зважаючи на те, що структури Регіональної поліції Англії та Уельсу, Північної Ірландії та Шотландії існують окремо один від одного, принципи їх формування фактично однакові:

Англія й Уельс: 43 поліцейські служби, які можуть істотно відрізнитися один від одного за розміром. Для порівняння: поліцейська служба Великого Манчестера, охоплюючи великі міста та їх передмістя, налічує кілька тисяч співробітників; у сільській місцевості чисельність сил поліції, як правило, не перевищує 1 500-2 000 чоловік. Місія Поліцейської служби Північної Ірландії: "Зробити Північну Ірландію більш безпечною для кожного через організацію професійної й прогресивної поліцейської діяльності". Є єдиною поліцейською службою на всій території провінції.

Структура й обов'язки поліції Шотландії загалом повторюють ті, що існують в Англії та Уельсі. Винятком є Шотландське агентство по боротьбі з нелегальним обігом наркотичних засобів, яке було створено у 2000 році для запобігання та розкриття особливо небезпечних злочинів в організованому кримінальному середовищі, і зниження збитку на національному та міжнародному рівнях. На додаток до цього, у Шотландії існує вісім окремих поліцейських формувань. Управляє й здійснює постійне керівництво кожним формуванням Головний констебль, який звітує перед поліцейським органом влади, утвореним з шотландських регіональних радників. Державний секретар Шотландії виконує ту ж роль щодо поліції, що й Міністр внутрішніх справ в Англії та Уельсі. Шотландський поліцейський загін і Відомство криміналістичного обліку розташовуються в Глазго.

Британська транспортна поліція - національне формування для роботи на залізниці. Транспортна поліція надає свої послуги операторам залізниці, співробітникам і пасажиром, які пересуваються територією Англії, Уельсу та Шотландії. Вона також організовує поліцейську охорону лондонського метро, легкого наземного метро в Докландс, трамвайної системи Мідланд і трамвайної мережі міста Кройдон. Завдання Британської транспортної поліції - здійснення

поліцейської діяльності в цілях забезпечення безпеки на залізниці й оточенні та перетворення її в зону, вільну від злочинних посягань [7].

Фактично формування поліцейської служби у Великобританії здійснюється на схожих засадах і за аналогією з цивільною службою. Одним з ключових критеріїв виступає функціонально-регіональний принцип. Структура поліцейської служби у Великобританії враховує специфіку діяльності її підрозділів, а також територіальний поділ країни й фактично містить такі рівні: загальнодержавний, територіальний (регіональні, окружні підрозділи), функціональний (залежно від покладених функцій).

Тобто організаційна структура поліцейської служби Великобританії, так само як і цивільної, залежить від характеру покладених на неї функцій і завдань та зумовлена необхідністю їх реалізації, а також обумовлюється специфікою регіонів, де утворюються ті чи інші поліцейські підрозділи.

У перспективі реформування системи органів внутрішніх справ України необхідно обов'язково враховувати загальнодержавні потреби в правоохоронній сфері, а також специфіку різних адміністративно-територіальних утворень, що можуть потребувати особливого підходу при реформуванні територіальних органів внутрішніх справ, а також створення окремих підрозділів для виконання спеціальних завдань, обумовлених специфікою регіону.

Література

1. Tomlin Report 1931. Report of the royal Commission on the Civil Service 1929-1931. Cmnd. 3909. - London: H.M.S.O., 1931. - 252 p.
2. Fry G.K. The Changing Civil Service. - London: Allen and Unwin, 1985. - 162 p.
3. Кикоть В.Я. Административное право зарубежных стран / В.Я. Кикоть. Под ред.: В.Я. Кикотя, Г.А. Василевича, Н.В. Румянцева. - М.: Юнити-Диана, 2011. - 432 с.
4. Steel D. Britain Administration / D. Steel // Government and Administration in Western Europe. - Oxford, 1989. - P. 48-49.
5. Gladden E.N. Civil Services of the United Kingdom, 1853-1970. - London, 1967. - P. 30.
6. Гарнер Д. Великобритания: центральное и местное управление / Д. Гарнер. - М.: Прогресс, 1982 - 338 с.
7. Быков А.В. Особенности полицейского строительства в Великобритании / А.В. Быков. - [Электронный ресурс]: <http://marsexxx.com/lit/bykov-osobennosti-policeyskogo-stroitelstva-v-velikobritanii.htm>

*Плугатир М.В.,
кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри
адміністративного права і процесу
НАВС
Надійшла до редакції: 07.09.2014*